

Pregó de la Festa Major de Cervià 2019

Montserrat Rué

28/9/2019

Bon dia, Cervià!! Bon dia, Sra. Alcaldessa, autoritats, entitats, bona gent que heu vingut a viure aquí o a passar les festes, amics i amigues! Moltes gràcies per ser aquí. Gràcies a l'equip de govern de l'Ajuntament i a totes les entitats del poble per convidar-me a fer el Pregó de la Festa Major del 2019. És un honor compartir amb vosaltres l'inici de la Festa Major de Cervià, un dels pobles més bonics de Catalunya.

Us he de dir que no m'ha estat gens fàcil preparar aquest pregó. M'hauria costat menys preparar una classe d'Estadística o una ponència a un congrés de recerca, o escriure un informe sobre la salut dels que viviu a Cervià. De seguida veureu que això que he preparat sembla més una classe que un pregó de Festa Major. I és que, un cop revisats els excel·lents pregons d'anys anteriors vaig pensar que per molt que m'hi esforçés, He volgut resumir i compartir amb vosaltres alguns records de quan era petita a Cervià de les Garrigues i algunes reflexions sobre la feina que faig i la feina que se'ns gira.

Records

Mi infancia son recuerdos de un patio de Sevilla diu un poema d'Antonio Machado que va musicar en Serrat. La meva són records del carrer de l'Albi, la plaça i la placeta, on jugàvem hivern i estiu fins que es feia de nit. Als estius, a la fresca fins tard, voltant tots els carrers del poble i, quan vam perdre la por a la foscor, les carreteres de l'Albi i de les Borges. La gent gran asseguda als pedrissos, fent rotllanes o a les taules dels bars.

Recordo l'arribada de la televisió, una revolució a les nostres vides. D'escoltar la radio, que com en moltes cases l'havia fet el Rossendo el Xollat, recordo l'anunci del Cola Cao o el consultori de la Sra. Elena Francis a la radio - "Querida amiga,..." (després ens vam assabentar que els guions els escrivia un home)- vam passar a veure dibuixos animats -Félix el gato amb el seu maletí màgic, els Picapedra-, Bonanza o Noches del Sábado. Hi havia poques teles a Cervià, segurament les primeres van posar-les als bars. Els del carrer de l'Albi més baix anàvem a ca la Maria el Carreter, casa de la Trini i el Sinto- que ens obrien la porta amb alegria. Cadascú es portava la cadira, i els petits seiem als escambells.

Records de saltar fogueres la nit de Sant Joan i d'esperar als Reis a la carretera de l'Albi i escoltar els seus parlaments a la plaça amb llengües llunyanes i exòtiques que la major part no enteníem. Temps aquells on el 18 de juliol es podia circular en tractor per les carreteres i posàvem cadires als remolcs i anàvem a la Serra de Montsant a passar el dia. Temps on moltes cases tenien un parell de cabres que cada matí acudien al carrer de Lleida al davant del corral del Josep- el Poble-, que les portava a pasturar als trossos del terme. Com passa en les persones, hi havia cabres obedients i entenimentades que anaven al corral i tornaven a casa soles i altres més tremendes o rebels que les havien d'acompanyar i anar a buscar perquè s'haurien estimat més voltar pel poble, com el jovent.

Records de les Festes Majors: les primeres, a casa dels padrins al carrer nou, amb la taula parada des del dinar fins al sopar. Amb els parents de Borges a la taula, que en aquell temps els parents rodaven totes les festes majors. Missa, sardanes, dinar, concert, futbol, ball de tarda, cinema, ball de nit,..., No paràvem, i quan acabava el ball de nit, cap al cementiri a fer-nos por els uns als altres.

Records de quan va arribar en Lluís Maria Moncunill, un capellà diferent, proper, modern. En Lluís era una mostra que els temps estaven canviant, tal com havia anunciat Bob Dylan a mitjans dels anys 60. Temps de seminaristes que enamoraven i s'enamoraven, de focs de camp a la plaça, de guitarres i cançons d'en Bob Dylan, Joan Baez, dels Setze Jutges, Temps de Biblioteca, Rossinyol de les Garrigues, Cervatells dansant, aplecs a les Besses, i del Cèrvol. Temps de tocar la guitarra amb en Carmel i la que després va ser la seva cunyada, l'estimada Teresa Mari. Moltes felicitats per les bodes d'or, Carmel i Dolors. Quina gresca fèiem amb aquella cançó de la noia que era pubilla i li havia sortit un gra a la pantorrilla!

Ah, i ara que estem en acte de pregó, no puc oblidar al personatge de l'agutzil que en aquells anys era el Pere, de cal agutzil. El Pere era un professional i tothom el respectava. Quan passava a fer la crida, primer tocava ben fort la trompeta que se sentia de tot el poble i quan era crida de govern el toc era més llarg. Llavors s'havia de callar, sinó els grans s'enfadaven. Començava amb aquell: *Per ordre del senyor alcalde, es fa saber....* No us podria dir si m'ho han explicat, si ho he somiat o si ho vaig sentir: *Es fa saber que qui hagi trobat una pinta, al camí de les Besses, que la denunciï que fa falta.*

Un proverbi africà diu *Per educar una criatura cal una tribu*. A Cervià sempre hi ha hagut una tribu generosa, treballadora, alegre, que ha estimat el poble i ha educat als joves. Com diu el meu amic Roger Pla, "gent bona, bona gent". I, pel que sento, lleigeixo i veig, avui Cervià és un poble viu, dinàmic, culte, obert, compromès, i alegre. I aquests dies, amb moltes ganes de celebrar una molt esperada i merescuda Festa Major.

Educació i Recerca

La feina que faig és de les més motivadores i gratificants. Educació i recerca són dues cares de la mateixa moneda. Et fas preguntes, les intentes respondre llegint o investigant, obtens respostes, les transmetes, apareixen noves preguntes,... i així va girant la roda. En recerca, els resultats més interessants són aquells que no quadren amb el coneixement del moment. Un cop descartats els possibles errors, en recerca, els resultats inesperats són els que fan avançar el coneixement.

Sovint es diu que l'educació és l'ascensor social, l'eina que permet el progrés dels individus i les societats. Els professors tenim una gran responsabilitat perquè a part de coneixements transmetem valors i eines de treball. Richard Feynman, un magnífic professor de Física, premi Nobel, va dir *Si vols dominar alguna cosa, ensenya-la. Una excel·lent manera d'aprendre és ensenyar*. I conscient de la transcendència del nostre pas per aquest món, Feynman també va dir "És responsabilitat nostra fer tot allò que puguem, aprendre tot el que puguem, millorar les solucions als problemes i transmetre-les als que venen darrere nostre. És responsabilitat nostra deixar les mans lliures a les generacions futures."

Però, si no hi ha un canvi radical en la nostra manera de viure, de produir i de gestionar els recursos, les generacions futures es trobaran lligades de peus i mans. El canvi climàtic és el problema mediambiental més imminent al qual ens enfrontem avui. Aquesta setmana, se n'ha parlat molt del canvi climàtic. Hi ha hagut una mobilització mundial amb manifestacions organitzades pels joves arreu del món. Les imatges que hem vist són impressionants, més de 6 milions de joves i també adults hi han participat.

La crisi climàtica, la sisena extinció massiva

Tot i que Cervià és un lloc climàticament privilegiat, és evident que cada any fa més calor i l'estiu dura més temps. *Se'ns està cremant la casa*, diu la Greta Thunberg, la noia sueca de 16 anys que un dia, ara fa un any, es va asseure davant del Parlament suec amb una pancarta que deia "Vaga pel clima" i que actualment lidera la lluita contra el canvi climàtic.

Sembla que el planeta està en fase d'extinció massiva, la sisena extinció diuen, la diferència amb les anteriors és que aquesta vegada la culpa és nostra. Alguns fets:

- Cada dia s'extingeixen 200 espècies, entre animals i plantes.
- La meitat de les espècies animals que van compartir la terra amb els humans, han desaparegut.
- Un milió d'espècies estan amenaçades d'extinció.

- Quatre de cada 10 espècies d'insectes estan disminuint, i això fa perillar la polinització i la producció d'aliments.
- La temperatura no para de pujar, es fon el gel dels pols, puja el nivell del mar i es desgela la terra que havia estat congelada durant milers d'anys.

Aquells que teniu oliveres i les cuideu o els que treballeu a ña Cooperativa per produir l'oli de Cervià, el millor oli del món, sabeu més que ningú que l'augment de la temperatura, la sequera, i les plagues representen un risc per a les collites i la qualitat de l'oli. Us imagineu que s'extingeixi l'oli de Cervià? Jo no! Com que les crisis obren les portes a les oportunitats, caldrà fer canvis en la manera de cultivar els arbres, en el període de collita, en les varietats. Sembla ser que els residus que es generen en la producció d'oli (pinyola i similars) poden transformar-se fàcilment en fertilitzants que al mateix temps redueixen l'emissió de CO2.

I malgrat aquests senyals tan clars i malgrat que els científics fa molts anys que ho diuen, encara hi ha gent que ho nega, com Trump i Bolsonaro, que es pensen que el planeta, és seu. I continuen extraient petroli, tallant arbres o aprofitant que es fon el gel dels pols per obrir noves vies comercials. Tot això, per fer més rics als rics i més pobres als pobres.

La noia valenta, La Greta, va denunciar les paraules buides i la manca de solucions concretes dels assistents a la cimera del clima de les Nacions Unides. *Com us atreviu?* els va preguntar, molt afectada. I va afegir, *el món es desperta. I el canvi s'acosta, vulgueu o no..* Malhauradament, les accions que han acordat els assistents a la cimera són insignificants. Ara mateix, la desobediència civil pacífica sembla l'única via efectiva per iniciar un canvi polític.

Per avançar cap a un món més just, cal actuar

Ja fa anys que sabem que les noves generacions no tindran les mateixes oportunitats vitals que hem tingut nosaltres. Tot i que el progrés de la humanitat en els darrers 50 anys ha estat espectacular, les oportunitats no han estat iguals per a tothom. Unes regions han progressat més que altres i unes persones també s'ho han muntat millor que unes altres. El codi postal és un dels principals determinants de la salut, és a dir el lloc on naixem comporta tenir o no tenir una vida digna, viure 15 anys més o menys que la mitjana de la població, poder anar a la universitat, quedar atrapat per sempre en la pobresa, o pujar a una pastera i, esperar ser rescatat pels àngels de l'Open Arms, l'Ocean Viking o el Sea Watch.

Tal com diu la jove i valenta Carola Rackette, capitana del vaixell humanitari Sea Watch, la crisi mediambiental i la dels refugiats tenen una mateixa causa. L'economia està trencada de tal manera que centenars de milions de persones viuen en pobresa

extrema i els governs alimenten la desigualtat. Els costos humans són immensos, sobretot per a les dones i els joves, nens i nenes.

Fa uns mesos vaig conèixer l'Òscar Camps. Va venir a la Universitat de Lleida a apadrinar les orles de la Facultat d'Infermeria. *Si ens volen detenir o empresonar, que ho facin, però ja hi ha massa morts. L'objectiu no és anar a fer rescats sinó protegir els drets humans i la vida de les persones que es puguin trobar a la deriva al mig del mar. 14.000 persones han mort al Mediterrani entre 2014 i 2017. Desobeiu si cal...* va dir als estudiants.

I, en la mateixa línia, Jordi Cuixart ens diu *Ho tornarem a fer. Quan la injustícia és la llei, la desobediència civil és un dret.*

Són temps difícils. Són temps de canvis. Cal agafar l'horitzó, tal com canten Txarango. Hem de recuperar la capacitat de decidir quina societat volem i lluitar per aconseguir-ho. *Només el poble salva al poble*

Ompliu la plaça i els carrers, saludeu als amics, balleu sardanes i tota mena de ritmes, jugueu, feu esport, mengeu orelletes, visiteu l'exposició de fotografies, sentiu-vos poble, junts es fa tot millor. Tots aquells que heu treballat organitzant la festa, aquells que sempre esteu al peu del canó, respireu a fons i gaudiu-la, us ho mereixeu. Endavant Cervià!! Bona Festa Major a tothom!!

Visca Cervià! Visca la Terra! Visca Catalunya!

Llibertat presos polítics, CDRs i exiliats!!!